

3 ULUSAL ORMANCILIK KONGRESİ

20-22 Mart 2008 – ANKARA

“150. Yılında Türkiye’de
Ormancılık Eğitimi”

Türkiye Ormancılar Derneği

Türkiye Ormancılar Vakfı

III. ULUSAL ORMANCILIK KONGRESİ

20-22 Mart 2008 - ANKARA

“150. Yılında Türkiye’de Ormancılık Eğitimi”

Editör
Doç. Dr. Erdoğan ATMİŞ

Türkiye Ormancılar Derneği

Türkiye Ormancılar Vakfı

Nisan 2008
ANKARA

Prof. Dr. Üstüner Birben
I.Ü. Orman Fakültesi
Çevre ve Orman Hukuku
Anabilim Dalı
Bahçeköy

İÇİNDEKİLER

AÇILIŞ KONUŞMALARI	1
Mustafa YUMURTACI (Türkiye Ormancılar Derneği Başkanı)	1
Osman KAHVECİ (Orman Genel Müdürü)	5
Cafer YÜKSEL (ORKOOP Genel Başkanı)	9
Nevzat CEYLAN (Doğa ve Çevre Derneği Genel Başkanı)	11
Yunus ENSARİ (Türkiye Tabiatını Koruma Derneği Başkanı)	12
I. OTURUM	13
Tarihsel Süreci İçinde Felsefi Görüşlerin Eğitime Bakışı Çağdaş Eğitim ve Ormancılıkta Çağdaş Eğitimden Beklentiler Prof. Dr. Orhan ERDAŞ	15
Tarihsel Gelişim Sürecinde Ormancılık Öğretimi Prof. Dr. Avni Yücel ERYILMAZ	31
I. Oturum Soru Cevap Bölümü	46
II. OTURUM	51
Orman Fakültesi Orman Mühendisliği Bölümü Öğrencilerinin Orman Mühendisliği Eğitimini Değerlendirmesi Prof. Dr. İsmet DAŞDEMİR, Doç. Dr. Erdoğan ATMİŞ	53
Süleyman Demirel Üniversitesi Orman Fakültesi Orman Mühendisliği Bölümü Öğrencilerinin Ormancılık Eğitim Ve Öğretim Sistemine Bakışı Doç. Dr. Serdar CARUS, Arş. Gör. Cengiz YÜCEDAĞ	77
Süleyman Demirel Üniversitesi Orman Fakültesi Öğrencilerinin Fakülte Kültürünü Algılamaları Yrd. Doç. Dr. Mehmet KORKMAZ, Yrd. Doç. Dr. Hasan ALKAN, Araş. Gör. Ayhan AKYOL, Yrd. Doç. Dr. Ahmet TOLUNAY	85
II. Oturum Soru Cevap Bölümü	95
III. OTURUM	101
Orman Fakültesi Öğretim Elemanlarının Orman Mühendisliği Eğitiminin Bugününü ve Geleceğini Değerlendirmesi Doç. Dr. Erdoğan ATMİŞ, Prof. Dr. İsmet DAŞDEMİR	103
Bir Bölüm Meslek Mensubunun Türkiye'deki Orman Mühendisliği Eğitim ve Öğretimi Hakkındaki Görüşleri Yrd. Doç. Dr. Cihan ERDÖNMEZ, Yrd. Doç. Dr. Ahmet TOLUNAY, Araş. Gör. Hasan Emre ÜNAL, Doç. Dr. Sezgin ÖZDEN	123
Ormancılık Eğitiminde Müfredat Yapısının Orman Kaynakları Yönetimi ve İşletmeciliği Açısından Değerlendirilmesi: KTÜ Orman Mühendisliği Bölümü Örneği Prof. Dr. Mustafa Fehmi TÜRKER, Araş. Gör. İdris DURUSOY	131
Ormancılık Hukukunun Türkiye Ormancılığı ve Orman Mühendisi Eğitimindeki Önemi Araş. Gör. Üstüner BİRBEN, Araş. Gör. Gökeçe GENÇAY	145
III. Oturum Soru Cevap Bölümü	155

IV. OTURUM	159
Türkiye'de Orman Fakültelerinin Orman Mühendisliği Bölümlerinin Yayın Faaliyetlerinin Değerlendirilmesi <i>Doç. Dr. Sezgin ÖZDEN, Araş. Gör. H. Emre ÜNAL</i>	161
Ormancılık Eğitiminde Ormancılık Dergilerinin İşlevi <i>Prof. Dr. Metin SARIBAS</i>	171
Teknik Gezilerin Orman Mühendisliği ve Peyzaj Mimarlığı Bölümü Öğrencilerinin Bazı Konulardaki Düşünceleri Üzerine Etkisi <i>Yrd. Doç. Dr. Cibran ERDÖNMEZ, Yrd. Doç. Dr. İ. Müge Özgüç ERDÖNMEZ</i>	183
Araş. Gör. Nilüfer KART, Araş. Gör. H. Tezcan YILDIRIM	
Stajın Ormancılık Eğitimindeki Önemi <i>Doç. Dr. Erdoğan ATMİŞ, Araş. Gör. H. Batuhan GÜNŞEN, Orm. Yük. Müh. Rıza GÜLEÇ</i>	191
IV. Oturum Soru Cevap Bölümü	201
V. OTURUM	207
Türkiye'de Orman Kaynaklarından Yararlanılmasında Yetişkin Eleman Sorunu <i>Prof. Dr. Ünal ELER</i>	209
Ormancılık Uygulamalarında Hizmet İçi Eğitimin Güncel Durumu <i>Muhammet KILCI, Dr. Nihal ÖZEL, Dr. Mehmet SAYMAN</i>	217
Orman Mühendislerinin Hizmet İçi Eğitim Programlarını Değerlendirmeleri <i>Dr. Süleyman ALKAN</i>	227
Avrupa Birliği Sürecinde Ormancılıkta Ara Ve Alt Kademe Personel Eğitimi <i>Dr. Gülzade KAHVECİ</i>	237
V. Oturum Soru Cevap Bölümü	242
VI. OTURUM	245
Doktora Eğitiminde Öğrenci Başarısını Etkileyen Faktörler ve Ormancılıkta Durum <i>Dr. Ersin YILMAZ, Dr. Ahmet ŞENYAZ</i>	247
Küresel, Bölgesel ve Ulusal Gelişmelerin Ormancılık Eğitimi Üzerindeki Etkileri <i>Yrd. Doç. Dr. Cibran ERDÖNMEZ, Araş. Gör. İ. Seçil Yurdakul EROL,</i>	253
Araş. Gör. H. Tezcan YILDIRIM	
Amerika Birleşik Devletleri'nde Ormancılık Eğitimi: Oregon ve New York Eyalet Üniversiteleri Örnekleri <i>Doç. Dr. Abdullah E. AKAY, Doç. Dr. Ramazan KURT, Prof. Dr. Orhan ERDAŞ</i>	263
21. Yüzyılda Peyzaj Mimarlığı Eğitimi <i>Yrd. Doç. Dr. Osman UZUN, Prof. Dr. Güniz Akıncı KESİM</i>	279
VI. Oturum Soru Cevap Bölümü	291
ÖĞRENCİ FORUMU	295
DEKANLAR PANELİ	327
KONGRE PROGRAMI	363

ORMANCILIK HUKUKUNUN TÜRKİYE ORMANCILIĞI VE ORMAN MÜHENDİSİ EĞİTİMİNDEKİ ÖNEMİ

Üstüner BİRBEN¹

Gökçe GENÇAY²

¹Arş. Gör., İ. Ü. Orman Fakültesi, Bahçeköy, İSTANBUL e-posta: birben@istanbul.edu.tr

²Arş. Gör., İ. Ü. Orman Fakültesi, Bahçeköy, İSTANBUL e-posta: gokcesen@istanbul.edu.tr

Özet

Bir toplumun düzenli ve kargaşaya yer vermeyecek şekilde rahat yaşayabilmesi için sosyal düzen kurallarına ihtiyacı vardır. Sosyal düzen kuralları içerisinde yazılı olan ve maddi yaptırıma sahip bulunan hukuk kuralları toplum düzeninin sağlanmasında en etkili kurallar topluluğudur. Ormanlar, doğal kaynaklar içerisinde önemli bir yer tutar ve ormanların korunması, geliştirilmesi ve bunların yanında toplum taleplerini karşılayabilmesinin tek yolu bu yenilenebilir kaynağın sürdürülebilir kalkınma ilkeleri ışığında kullanılarak, korunmasıdır. Ormanların korunması ve ormancılık faaliyetlerinin düzenli sürdürülebilmesi için toplum düzenini sağlamada ihtiyaç duyulan hukuk kuralları gibi ormancılık alanında da hukuku kurallarına gereksinim duyulmaktadır. Ülkemizde toplumun, orman ve orman kaynaklarından olan talepleri karşılanırken düzeninin sağlanması, ormanların işletilmesi ve sürekliliğinin korunması adına, toplum-orman ilişkileri belirli hukuk kurallarına tabi tutulmuştur. Bu kuralların temelini Anayasa oluşturmakla birlikte Orman Kanunu ve ilgili tüzük, yönetmelik, talimatnamelede ormanların tabi tutulduğu hukuki rejim etraflıca açıklanarak düzenlenmiştir.

Çalışmanın asıl teması olan Ormancılık Hukukunun önemi ve gerekliliğine geçmeden önce, toplumun hukuk düzenine ve kurallarına duyduğu ihtiyaçtan yola çıkarak hukuk kurallarının gerekliliğine değinmek daha doğru olacaktır. Nitekim, ormancılık hukuku eğitiminin temelinde de temel hukuk bilgileri yer almakta ve bu bilgilerin özümsemesi gerekmektedir. Bu nedenle, çalışmanın II. bölümünde; hukukun gerekliliği, III. bölümünde; Ormancılık Hukukunun tanımı ve kapsamı, IV. bölümde ise orman mühendisliği eğitiminde Ormancılık Hukuku üzerinde durulacaktır.

Anahtar Kelimeler: Orman, Eğitim, Ormancılık Hukuku, Orman Mühendisi

Abstract

The social order rules are needed for the society's regularity and live well without chaos. Inside the social order rules which of them are written and have material sanction, are the most effective rules for the society order. Forests have an important place among the natural resources and forest protection and improvement over and above are the single road of the supplying of the society demands, depends on usage and protection of this resources in accordance with sustainable development principles. As the law rules which are needed to for society order, we need some rules which are about the purpose of orderly of forest protection and activity in forestry. In our country, for the regularity and forest enterprise and prevention of sustainability while supplying the demands of the society from the forest and forest resources, society and forest relations has been held to the apparent law rules. The forests dependent the legal regime which it got, has been arranged thoroughly by law rules whose main form of these rules are a constitution together forest law and related statutes, ordinances and directions. Not until explaining of the significance and necessity of the forestry law that are the main issue of this paper, it will right to be mention that necessity of the law rules set forth from the demand of the society to law order and rules

Main law knowledge are taken part in substance of the forestry law education and these knowledge should be assimilated. For this reason, necessity of law will be explained in section II and the definition and scope of the forestry law will be explained in section III, once and for all, in section IV will be given point to forestry law in the forest engineering undergraduate education.

Keywords: Forest, Education, Forestry Law, Forest Engineer

1. GİRİŞ

Türkiye’de çağdaş anlamda eğitimin başlangıcı 19.yüzyılın ikinci yarısındaki Tanzimat hareketleriyle başlamakla birlikte gelişiminin asıl büyük bölümü Cumhuriyet Türkiye’sinde gerçekleşmiştir. Eğitim kelimesinin tanımı “19.yüzyıldan itibaren sistemli ve güdümlü olarak resmi öğretim kurumlarında ve bu iş için özel olarak yetişmiş kimselerce yapılan, bilgi ve değerlerin öğretilmesiyle insanlara yeni davranışlar ve becerilerin kazandırılması sürecidir” şeklinde yapılabilmektedir.³ Eğitim, bireylere neyi ne amaçla öğrenmeleri gerektiğinin yanı sıra bu öğrenilen bilgilerin ne zaman ve nasıl kullanılacağı konusunda da yol gösterir.

Konumuz açısından geçmişe yönelik bir inceleme yaptığımızda Türkiye’de ormancılık eğitiminin 17 Kasım 1857 tarihinde İstanbul’da açılan Orman Okulu ile başladığı görülmektedir. Fransızlar tarafından kurulan bu okulda öğrenim dili Fransızcadır. Bu eğitim-öğretim, 11 Temmuz 1880 tarihinden itibaren Orman ve Maadin Mektebinde, 1893 yılından itibaren ise Halkalı Ziraat Yüksek Okulunda devam etmiş, 1903 yılında okulun adı "Halkalı Ziraat ve Orman Mektebi Alisi" olarak değiştirilmiştir. 1910 yılında ormancılık öğretimi bağımsızlaşarak, "Orman Mektebi Alisi" kurulmuştur.⁴

Hali hazırda farklı üniversitelere bağlı dokuz orman fakültesinin dokuzunda da orman mühendisliği lisans eğitimi verilmektedir. Lisans eğitimi müfredatında sosyal içerikli dersler uygulamalı diğer derslere oranlara daha azdır. Ancak yapılan araştırma ve çalışmalar sonucunda, orman fakültelerinden mezun olan veya olacak olan orman mühendislerinin ormancılıkla ilgili sosyal içerikli derslere kayda değer bir gereksinim duyduklarını ortaya koymaktadır. Orman Mühendisliği her ne kadar dışardan bakıldığında teknik ve mühendislik yönü ağır basan bir meslek görünümünde olsa da toplumla doğrudan etkileşime girme zorunluluğundan dolayı sosyal yönü de dikkate değerdir. Bununla birlikte günümüz toplumlarının değişen ve gelişen ihtiyaçları ormancılığın sosyal yönünü daha da ön plana çıkarmaktadır. Kaldı ki, Anayasamızın 170. maddesinde; ormanların ve bütünlüğünün korunması bakımından, ormanların gözetilmesi ve işletilmesinde Devletin ile orman içi ve bitişği köyler halkın işbirliğini sağlayıcı tedbirlerin alınmasını bir görev olarak verilmiştir. Tüm bu gereksinimler Ormancılık hukukunu orman mühendisi eğitiminde önemli bir noktaya taşımaktadır.

2. SOSYAL DÜZEN VE HUKUKUN GEREKLİLİĞİ

Yeryüzünde yaşayan canlılar arasında akıl ve düşünme yeteneği olup, sosyal ilişkiler açısından en gelişmiş varlık insandır. Bu özelliklere sahip olan insan kuşkusuz, sosyal bir varlık olarak yaşamını sürdürmek ve ihtiyaçlarını karşılayabilmek için çevresiyle sıkı bir etkileşim sürecine girmektedir. İnsanları birlikte yaşamaya zorlayan maddi ve manevi çeşitli faktörler vardır.⁵ Dolayısıyla insanların toplu halde yaşama isteğinin bir sonucu olarak, karşılıklı etkileşimin söz konusu olduğu sosyal hayat ve sosyal düzen ortaya çıkmıştır. Sosyal hayatın temelini oluşturan insanların en öncelikli isteği, kendini güvende hissedebileceği hayatını belirli bir düzende sürdürebileceği bir ortamdır. Bu düzenini sağlıklı bir şekilde işleyebilmesi için kişilere bazı ödevler, yükümler yüklenildiği gibi, bazı yetkilerde tanınmıştır. İşte, toplum halinde yaşayan insanların yerine getirmek zorunda oldukları ödevleri ve kullanacakları yetkileri belirten kurallara *sosyal düzen kuralları* veya *sosyal kurallar* denilmektedir.⁶

³ Özkalp, E. Sosyolojiye Giriş, Anadolu Üniversitesi, Eğitim, Sağlık ve Bilimsel Araştırma Vakfı Yayınları No:87, Eskişehir, 1995.

⁴ <http://www.orman.istanbul.edu.tr/node/15>

⁵ Akıntürk, T., Temel Hukuk, Anadolu Üniversitesi yayınları, no:17, 1994, Eskişehir.

⁶ Bilge, N., Hukuk Başlangıcı, Hukukun Temel Kavram ve Kurumları, Turhan Kitabevi, 2000, Ankara.

2.1. Sosyal Düzen Kuralları

İnsanların birbirleriyle olan bağlantı ve ilişkilerinde uymaları gereken kurallar ve onlara bağlı yaptırımlar sayesinde ki, toplum içinde beraberce, barış ve güven içinde yaşama olanağı bulunmaktadır. Bu nedenle sosyal düzen kuralları, insanların uyması gereken bir emri veya bir yasağı ifade eder⁷. Sosyal düzen kuralları başlıca dört grupta toplanabilmektedir.

1- Din Kuralları: Toplumu düzenleyen ilk kurallar özellikle din kuralları olmuştur. İlkçağın en gelişmiş hukuku olan Roma Hukukunun başlangıç döneminde de din kuralları ile hukuk kurallarının ve özellikle din adamlarıyla hukuk adamlarının özdeş olduğu görülmektedir⁸. Din kuralları, Tanrı tarafından konulmuş, peygamberler vasıtasıyla insanlara ulaştırılmış olan emir ve yasaklardır. Bu kuralların bir kısmı, şahıslar ile Tanrı arasındaki ilişkileri düzenlerken, bir kısmı da insanların birbirleri arasındaki ilişkileri düzenlemeye yöneliktir. Din kurallarının çiğnenmesi halinde karşılaşılabilecek olan tepki, başka bir deyişle yaptırım manevidir. Bu, din kurallarına uymayan insanların kendi vicdanları ile sınırlı bir çizgiyi ifade etmektedir. Yaptırımının bu şekilde manevi olması nedeni ile sadece din kuralları ile sosyal düzeni sağlamak oldukça güçtür.

2- Ahlak Kuralları: Ahlak kuralları da sosyal hayat içinde yaşayan insanların birbirleriyle olan ilişkilerini düzenleyen kurallardır. Ancak ahlak kurallarının yaptırımı da din kurallarında olduğu gibi manevidir. Toplum ahlaki ödevini yerine getirmeyenleri iyi görmez, hatta onları hor görür, kınar⁹.

3- Görgü kuralları: Bu kurallar insanların birbirleri ile olan ilişkilerinde nasıl davranmaları gerektiğini düzenler. Örneğin; konuşma, oturma, giyinme, yeme içme, topluluklarda, bayramlar ve düğünler gibi törensel günlerde nasıl hareket edileceğini gösterir. Bu gibi davranışlar, nihayetinde kabalık, tuhaflık veya nezaketsizlik, bilgisizlik şeklinde nitelendirilir¹⁰. Bu nedenle görgü kurallarının yaptırımı da manevi olduğundan sosyal hayatı düzenlemeye yeterli görülmemektedir.

4- Hukuk kuralları: Hukuk kuralları, topluluğu düzenleyen ve teşkilatlanmış merciler tarafından konulup müeyyidesi bulunan kurallardır.¹¹ Hukuk kurallarının yaptırımı maddi olduğu için toplum içindeki insanların bu kurallara uyma isteği diğer sosyal düzen kurallarından daha fazladır. Ayrıca hukuk kurallarına uymayan kişilerin karşılaştıkları yaptırım devlet gücüyle desteklenmiştir.

2.2. Hukukun Tanımı ve Gerekliliği

Öğretide, hukuk kavramının çeşitli şekillerde tanımının yapılmış olduğu dikkat çekmektedir. Ancak burada basit ve aynı zamanda ortak görüş üzerinde durulmaya çalışılacaktır.

Hukuk "toplum hayatında kişilerin birbirleriyle olan ilişkilerinde ve toplumla olan ilişkilerini düzenleyen ve uyulması kamu kudreti ile desteklenmiş bulunan sosyal kurallar bütünüdür".¹² Hukukun amacı ise hem bireysel hem de toplumsal çıkarları uyum halinde düzenlemektir¹³ şeklinde tanımlanmaktadır. Hukuk kurallarının doğmasının asıl sebebi de bu amacı gerçekleştirme çabalarından ortaya çıkmaktadır.

⁷ Bilge, a.g.e, s.3

⁸ Velidedeoğlu, H. V., Medeni Hukuk, İÜ. Yayın No:1419, İ.F.N No: 248 gün Matbaası, 1969, İstanbul.

⁹ Bilge, a.g.e, s.10

¹⁰ Bilge, a.g.e s.11

¹¹ Bayraktaroğlu, H. Hukuk Ders Kitabı, Fakülteler Matbaası, 1969, İstanbul.

¹² Akıntürk, a.g.e, Bilge, a.g.e.

¹³ Adal, E. Hukukun Temel İlkeleri, Legal Yayınları, 2005, İstanbul.

Hukuk kuralları haricindeki diğer sosyal düzen kurallarının yaptırımları manevi olması nedeniyle, hukuk kurallarının sosyal düzendeki gerekliliği daha iyi anlaşılmaktadır. Toplum içinde yaşayan insanlar Devlet gücüyle yaptırma bağlanmış hukuk kurallarına uyma zorunluluğunu daha çok hissederler. Ayrıca hukuk kuralları ile diğer sosyal düzen kuralları arasında sıkı bir ilişki vardır. Başka bir deyişle, sosyal düzen kurallarının “yapma” dediği bir fiili, hukuk kuralları “yap” dememektedir. Örneğin, hırsızlık din ve ahlak kurallarına göre yapılmaması gereken bir eylemdir. Yine aynı şekilde hırsızlık hukuk kurallarına göre de yapılmaması gereken bir eylemdir ve Türk Ceza Kanun’unun 142 ve devamı maddelerinde yaptırımı açıkça ifade edilmiştir. Toplumda yaşayan kişiler bu tür cezalardan çekindikleri için kendilerini daha uyumlu ve düzenli yaşamak zorunda hissetmektedir.

Bu genel açıklamalar ışığında çalışmanın bundan sonraki bölümlerinde ormancılık hukuku konusu irdelenecektir.

3. ORMANCILIK HUKUKU NEDİR?

3.1. Ormancılık Hukukunun Tanımı

Hukukun tanımını ve gerekliliğini açıkladıktan sonra, orman hukuku ve ormancılık hukuku tanımlarını yapmak biraz daha kolay olacaktır. *Orman Hukuku*; “orman olarak tanımlanan arazinin hukuksal statüsünü, kapsamını, türlerini, tespit ve tescilini ve bu alanlardan yararlanma düzenini inceleyen kurallar topluluğu olarak tanımlanabilir”, *Ormancılık Hukuku* ise “koruma, üretim, inşaat, transport, değerlendirme ve kadastro gibi her türlü ormancılık faaliyetlerinin tabi olduğu kurallar topluluğu olarak tanımlanabilir.”¹⁴

Ormancılık Hukukunun gerekliliği de, tıpkı bir toplumu oluşturan insanların uyum içinde ve düzenli yaşamak için ihtiyaç duyduğu sosyal düzen kurallarının gerekliliğine benzer. Ormanlardan, yararlanabilmek ve devamlılığını sağlayabilmek için bir takım kurallara ihtiyaç duyulmaktadır. Bu kurallar, orman mevzuatında açıklanmıştır. Kurallara uyulup uyulmadığının denetlenebilmesi ve kurallara uyulmaması halinde çeşitli yaptırımlarla karşı karşıya kalınması, kuşkusuz hukuk kurallarının işleyişi ile paraleldir.

Dünya ülkelerinin çoğunda olduğu gibi ülkemizde de ormanlardan yararlanma, önceleri gelişigüzel bir şekilde sürdürülmüştür. Ancak nüfusun artması, gereksinmelerin çeşitlenerek çoğalması ve ormanların gelişi güzel yararlanmalarla tahrip edilmesi sonucu, hemen her ülkede, başta devlet olmak üzere çeşitli mülk sahipleri tarafından ormanlara sahip çıkılmış ve ormanların korunması ile yararlanmanın düzenlenmesi bakımından bir takım önlemler alınması yoluna gidilmiştir.¹⁵ Kuşkusuz bu düzenlemelerin başında anayasa ve kanunlar gelmektedir.

Ormancılık Hukuku toplum ihtiyaçları doğrultusunda şekillenen tüm ormancılık faaliyetlerini dikkate alarak oluşturulan yasal düzenlemeleri içeren bir hukuk dalıdır.

3.2. Ormancılık Hukuku Hangi Konulara Işık Tutar?

Türk Hukuk sisteminde ormanlar kamu malı olarak kabul edilmiş ve ormancılık hizmeti de bir kamu hizmeti olarak görülmüştür.¹⁶ *Ormancılık Hukuku*, kamu hukuku içinde yer alması gereken

¹⁴ Ayanoğlu, S. *Orman Hukuku Ders Notları*, yayımlanmamış.

¹⁵ Özdönmez, M., İstanbullu, T., Akesen, A., Ekizoğlu, A. *Ormancılık Politikası*, İ.Ü. Yayın no:3968, Orman Fakültesi yayın no: 435, İstanbul, 1996.

¹⁶ Ayanoğlu, S. *Ormanların Kamu Malları Arasındaki Yeri*, Orman Tanımı ve Kapsamı, İ.Ü. Orman Fakültesi Dergisi, Seri B Cilt 42 sayı 1-2, 1992.

bir hukuk dalıdır. Gerçekten, ormanların korunması ve yönetimine ilişkin faaliyetler ile orman kadastrosu, ormanlardan yararlanmaya ilişkin faaliyetler kamu hukuku kurallarına tabidir. Ormanlık faaliyetlerinin pek az bir kısmı (üretim, satış, inşaat gibi) özel hukuk kurallarına tabi bulunmaktadır. Şu halde; ormanlık faaliyetlerinin büyük bir bölümü Orman Mevzuatındaki özel hükümler ile birlikte kamu hukukunun dalları olan Anayasa hukuku, ceza hukuku ve idare hukuku kurallarına, pek az bir kısmı ise Orman Mevzuatındaki özel hükümlerle birlikte özel hukukun dalları olan medeni hukuk, borçlar hukuku ve ticaret hukuku kurallarına tabidir.¹⁷

Toplum ihtiyaçları ve talepleri doğrultusunda zamanla kendini yenileyen Ormanlık Hukuku bilim dalı, çalışma konularının kapsamını orman hukuku özelinden çevre hukukuna doğru genişletmiş ve diğer bilimsel faaliyetlerinde de orman ve çevreyi bir bütün olarak dikkate almaya başlamıştır. Ormanlar çevrenin ve doğal kaynakların önemli bir parçasını oluşturdukları için ormanlık hukukunun çalışma sahasının çevre hukukuna doğru yönelmesi ve her ikisi arasında ayrılmaz bir bağ oluşması kaçınılmazdır. Ormanlık faaliyetlerinin hukuksal boyutu ile ilgilenen "ormanlık hukuku" disiplini de gelişmelerin dışında kalamamış, dünyadaki değişim ve gelişmelere paralel olarak çevrenin, ekosistemin ve doğal dengenin, biyolojik çeşitliliğin korunması gibi, doğrudan doğruya çevre bilimlerini ve aynı zamanda çevre hukukunu ilgilendiren alanları da çalışma konuları arasına katmış ve çalışmalarının kapsamı zorunlu olarak genişlemiştir.¹⁸

3.3. Kimler Ormanlık Hukukuna İhtiyaç Duyar?

Ormanlık faaliyetleri, teknik karakterde faaliyetler olmasına karşın yapılan işlerin hukuki boyutu Orman Mevzuatının çok iyi bilinmesini gerekli kılmaktadır. Aksi halde hem ormanlar hem de ormancılar bu durumdan olumsuz etkilenmektedir. Bu nedenle ormancılar, sürekli olarak hukuk bilgilerinin yetersiz oluşundan şikâyet etmektedirler. Bu husus ormancılar için olduğu kadar hukukçular için de geçerlidir. Hukuk fakültelerinde Ormanlık Hukuku dersi verilmediği için orman bölgelerinde çalışmamış olan yargıç ve avukatlar orman davalarıyla karşılaştıklarında ne yapacaklarını bilememekte Orman Mevzuatını yeniden öğrenmeye çalışmaktadırlar. Ormanlık Hukuku pek çok noktada genel hukuk kaidelerine istisna teşkil eden düzenlemeler içerdiğinden çoğu kez hukuka aykırı kararlar verilmekte, bu durumdan ormanlar ve vatandaşlar zarar görmektedir.

Ormanlık Hukuku konusunda eğitime ihtiyaç duyan öncül kişiler, kuşkusuz orman fakültelerinden mezun olan mühendis ve mimarlardır. Orman mühendislerinin Devlet Orman İşletmelerinde çalışma imkânları olduğunda, Orman Genel Müdürlüğü'nün mühendis ve üst düzey yöneticiler için bazı eğitim seminerleri düzenlediği ve mühendislerin bu seminerlere katılma ihtiyacı duydukları gözlemlenmektedir. Ayrıca, ormanlardan faydalanmak isteyen başta orman içi ve bitişiği köyler halkı olmak üzere, diğer kişi ve kurumlarında orman mevzuatını bilmesi kendi menfaatleri açısından yadsınamaz öneme sahiptir.

4. ORMAN MÜHENDİSLİĞİ EĞİTİMİNDE ORMANCILIK HUKUKU

4.1. Orman Mühendisi, Tanımı ve Görevleri

Orman fakültelerinin orman mühendisliği lisans bölümünde 4 yıllık eğitim ve öğretim sürecini başarıyla tamamlayan kişilere "Orman mühendisi" unvanı ve diploması verilir. 2006 yılında çıkarılmış

¹⁷ Ayanoğlu, S. Orman Hukuku Ders Notları, yayınlanmamış.

¹⁸ Ormanlık Hukuku Anabilim Dalı İsminin Değiştirilmesi Hakkında Gerekçeli Rapor, 2007.

olan "Orman Mühendisliği, Orman Endüstri Mühendisliği ve Ağaç İşleri Endüstri Mühendisliği Hakkında Kanun" orman mühendislerinin faaliyet konularını 4.maddesinde tanımlamıştır.¹⁹

Orman mühendisliği bölümünün misyonu İstanbul Üniversitesi Orman Fakültesinde "Orman, çevre ve ilgili diğer doğal kaynakların, sürdürülebilirlik ile çok yönlü faydalanma ilkelerine ve ekosistem yaklaşımına uygun olarak, yönetimini, işletilmesini ve denetimini, toplumsal bilincin oluşum ve gelişimini sağlayacak, orman mühendisleri yetiştirmektir."²⁰ şekilde ifade edilmiştir.

Bir orman mühendisinin ormanlarla ilgili herhangi bir faaliyeti sürdürebilmesi için neresinin orman olduğunu neresinin orman olmadığını iyi bilmesi gerekmektedir. Biyolojik açıdan orman tanımının yanı sıra hukuki orman tanımı da oldukça önemlidir. Zira yasalara göre orman sayılmayan bir yerde ormancılık faaliyetlerinin sürdürülmeye çalışılması anlamsızdır. Bu bağlamda bir orman mühendisinin bilmesi gereken en önemli husus olan hukuki orman tanımı 6831 sayılı Orman Kanununun 1.maddesinin birinci fıkrasında²¹, orman sayılmayan yerler ise ikinci fıkrasında²² sayılmıştır.

¹⁹ 5531 Sayılı Orman Mühendisliği, Orman Endüstri Mühendisliği Ve Ağaç İşleri Endüstri Mühendisliği Hakkında Kanun Madde 4- Mesleğin konuları uzmanlık alanlarına göre aşağıda gösterilmiştir:

a) Orman mühendislerinin faaliyet konuları şunlardır:

- 1) Devlet ormanlarında, Hazine arazilerinde, kamu kurum ve kuruluşlarına ait arazilerde, gerçek ve tüzel kişilere ait arazilerde ormanları doğal ve yapay olarak kurmak.
- 2) Mevcut olan ormanlar dahil, ormanların bakımı ve iyileştirilmesi, bozuk ormanların imar ve ıslahını yapmak.
- 3) Enerji ormanları tesis ve bakımını yapmak.
- 4) Orman ağaç, ağaççık ve florasına ait tohum üretimi ile aşılama faaliyetlerini yürütmek.
- 5) Orman ağaç ve ağaççıklarına ait tohum ve ağaç ıslah faaliyetlerini yürütmek.
- 6) Orman fidanlıkları kurma, yönetme, işletme, orman fidanı ve bitkisi nakli, standardizasyonu ve sertifikalandırılması faaliyetlerini yürütmek.
- 7) Ağaçlandırma, erozyonla mücadele, sel ve çığ kontrolü, havza amenajmanı, entegre havza ıslahı ve kırsal kalkınma planlama, projelendirme ve uygulama çalışmaları yapmak.
- 8) Orman içi, kenarı ve orman üst sınırı meraların sınırlarının belirlenmesi, ıslahı, korunması, planlanması çalışmalarını yapmak.
- 9) Orman topraklarının etüdü, analizi, ıslahı ve bonitet belirlemesi, yetişme ortamı analizi, envanteri ve mevcut haritalar üzerinde işaretleme çalışmalarını yapmak.
- 10) Orman alanlarında av ve yaban hayvanlarının çoğaltılması, envanter çalışmaları ile orman ekosistemleriyle doğrudan ya da dolaylı habitat bağlantısı olan yaban hayvanlarına ilişkin olarak avlak, koruma alanı ve rezerv alanı tefriki, planlaması, tesisi, yönetimi işlerini yapmak.
- 11) Orman içi su kaynaklarının geliştirilmesi, etüt, envanter, planlama ve projelendirme çalışmalarını yapmak.
- 12) Milli parklar, orman içi dinlenme ve mesire yerleri ile orman içi rekreasyon alanlarının tespit, tefrik, envanter ve düzenlenmesi, rekreasyon yönetimi ve işletmeciliği, uzun devreli gelişme planı çalışmaları, ağaç röleve planları yapmak.
- 13) Peyzaj planlarına uygun uygulamalar yapmak.
- 14) Orman kaynakları planlaması, orman sınırlaması, arazinin yorumlanması ve mülkiyet çalışmaları yapmak, uydu görüntüleri ve hava fotoğraflarını ormancılık amaçları doğrultusunda yorumlamak ve mevcut haritalar üzerine işlemek.
- 15) Orman yangınları ve zararlılarıyla mücadele, orman yolları ile orman yangın emniyet yolu ve şeritleri planlamasını, etüdünü, yapımını, bakımını ve kontrolünü yapmak.
- 16) Orman ekosistemleri, orman gen ve biyosfer rezervleri ile biyotop alanlarının kurulması, orman ağaç, ağaççık ve florasına ait gen koruma alanlarının planlanması, kurulması ve yönetilmesi işlerini yapmak.
- 17) Kent ormancılığı çalışmaları, orman çevre düzenlenmesi, orman alanlarında çevresel etki değerlendirmesi faaliyetlerini yapmak.
- 18) Orman ekosistemlerine ait flora ve faunayla ilgili iş ve işlemleri yapmak.
- 19) Orman ve ormancılıkla ilgili yukarıdaki işlere benzer iş ve hizmetleri yapmak.

²⁰ <http://www.orman.istanbul.edu.tr/node/358>

²¹ Tabii olarak yetişen veya emekle yetiştirilen ağaç ve ağaççık toplulukları yerleriyle birlikte orman sayılır.

²² A) Sazlıklar; B) Step nebatlarıyla örtülü yerler; C) Her çeşit dikenlikler; Ç) Parklar; D) Şehir mezarlıklarıyla kasaba ve köylerin hudutları içerisinde bulunan eski (kadim) mezarlıklardaki ağaç ve ağaçlıklarla örtülü yerler; E) Sahipli arazide bulunan ve civarındaki ormanlarda tabii olarak yetişmeyen ağaç ve ağaççık nevelerinin bulunduğu yerler; F) Orman sınırları içinde veya bitişiğinde tapulu, orman sınırları dışında ise her türlü tasarruf

Öte yandan, orman mühendisinin görevi nedeniyle muhatap olduğu insanlar hemen hemen toplumun her kesiminden olabilmektedir. Bu nedenle orman mühendisleri, toplumun her kesimiyle iletişim kurabilecek, uzlaşabilecek üstün bir empati ve sosyal analiz yeteneğine sahip olmalıdır. Orman mühendisliği eğitimi sürecinde kişilere, sosyal etkileşim konusunda kendisini geliştirebileceği, sosyal içerikli dersler oldukça yararlı olacaktır.

4.2. Sosyal İçerikli Dersler ve Ormancılık Hukuku

Orman mühendisliği eğitimindeki sosyal içerikli derslerin gerekliliği ve mezun olunduktan sonra bu bilgilere ihtiyaç duyulmasına yönelik yapılan çalışmalar incelenecek olursa; 1998 yılında Daşdemir tarafından orman işletme yöneticileri üzerinde yapılan bir araştırmada yöneticilerin %92'sinin çeşitli nedenlerle (sosyo-ekonomik bilgi yetersizliği, uygulama eksikliği, yabancı dil yetersizliği, branşlaşmanın olmaması gibi) orman fakültelerindeki eğitim ve öğretim sisteminden memnun olmadıkları ve özellikle fakülte eğitiminin Türkiye ormancılığının sorunlarını çözemediğini ve bu nedenle halkla ilişkiler, yönetim, ekonomi, planlama, işletme, muhasebe, *hukuk* gibi sosyal ve ekonomik içerikli derslere daha fazla ihtiyaç olduğu saptanmıştır.²³

12-13 Nisan 2007 tarihinde İstanbul Üniversitesi Orman Fakültesinin 115 katılımcı ile düzenlediği "Orman ve Orman Endüstri Mühendisliği Eğitiminin Yeniden Yapılandırılması" isimli çalıştay sonuç raporuna göre; İ.Ü. Orman Fakültesinde şuanda seçinlik ders olan "Av ve Yaban Hayatı Hukuku" ve "Orman Suçları" derslerinin zorunlu olması önerilmiştir. Ayrıca, "İşletme Hukuku, Doğa Koruma Hukuku, Ormancılık İşletme Hukuku, İş Hukuku ve Çevre Hukuku" adlı derslerin Orman Mühendisliği lisans dersleri arasında zorunlu ders olması gerektiği sonuç raporunda belirtilmiştir.²⁴

Özden ve Birben tarafından yapılan bir diğer araştırma ile 27 Orman Bölge Müdürlüğünün 6'sında 108 yönetici ile yapılan anket çalışmasında konumuzla ilgili olarak "hangi meslek mensuplarının işletmede işlendirilmesi gerektiği" sorusu sorulmuş ve şu sonuca ulaşılmıştır. Orman işletme Müdürlerinin %54'ü, Orman İşletme Müdür Yardımcılarının ise; % 64'ü hukuk bilgisine sahip kişilerin işletmede işlendirilmesi gerektiğini savunmuşlardır. Özellikle yönetici düzeyinde alınan bu yanıtlar önem arz etmektedir. Zira yönetim işlevi görülürken hukuk, iktisat, halkla ilişkiler gibi diğer disiplinlere de gereksinim duyulmaktadır. Her ne kadar bu disiplinler Orman Fakültelerinin müfredatlarında varsa da, alınan sonuçlar nedeniyle müfredatın geliştirilmesi gereği ortaya çıkmaktadır.²⁵

belgeleriyle özel mülkiyette bulunan ve tarım arazisi olarak kullanılan, dağınık veya yer yer küme ve sıra halindeki her nevi ağaç ve ağaççıklarla örtülü yerler; G) Orman sınırları dışında olup, yüzölçümü üç hektarı aşmayan sahipli arazideki her nevi ağaç ve ağaççıklarla örtülü yerler; H) Orman sınırları içinde veya bitişiğinde tapulu, orman sınırları dışında ise her türlü tasarruf belgeleri ile özel mülkiyette bulunan ve muhitin hususiyetlerine göre yetişmiş veya yetiştirilecek olan ... , fıstık çamlıkları ve palamut meşelikleri dahil olmak üzere her nevi meyveli ağaç ve ağaççıklar; İ) Sahipli arazideki aşılı ve aşısız zeytinliklerle, özel kanunu gereğince Devlet Ormanlarından tefrik edilmiş ve imar, ıslah ve temlik şartları yerine getirilmiş bulunan yabancı zeytinlikler ile 09/07/1956 tarih ve 6777 sayılı Kanunda tasrih edilen yabancı veya aşılınmış fıstıklık, sakızlık ve harnupluklar; J) Funda veya makilerle örtülü orman ve toprak muhafaza karakteri taşımayan yerler; Orman sayılmaz.

²³ Daşdemir, İ. Devlet Orman İşletmelerinin Yönetimsel ve Örgütsel Boyutlarının Belirlenmesi, T.C Orman Bakanlığı, Doğu Anadolu Ormancılık Araştırma Müdürlüğü, Teknik Rapor no:3 Erzurum, 1998

²⁴ 12-13 Nisan 2007 tarihinde İstanbul Üniversitesinde Düzenlenen Orman ve Orman Endüstri Mühendisliği Eğitiminin Yeniden Yapılandırılması isimli çalıştay sonuç raporu.

²⁵ Özden, S., Birben, Ü. Orman İşletmelerinin Yöneticileri Üzerine Bir Araştırma, Gazi Üni. Orman Fakültesi Dergisi, Mayıs 2005 cilt:5 no:1

Yapılan bu çalışmaların dışında, orman mühendislerinin Devlet Orman İşletmelerinde çalışma imkânları olduğunda, Orman Genel Müdürlüğünün mühendis ve üst düzey yöneticiler için bazı eğitim seminerleri düzenlediği ve mühendislerin bu seminerlere katılma ihtiyacı duydukları görülmektedir. Bu seminerlerin konuları arasında, hukuki bilgi eksikliklerine göre hazırlanan bazı seminer başlıkları aşağıda verilmiştir.

- Orman Kadastro Esasları-Tescil-İzin ve Tapulu Kesimler,
- İş ve Sosyal Güvenlik Mevzuatı,
- Orman Kadastroununun Hukuki Konuları,
- Üretim Pazarlamada Mevzuat Uygulamaları,
- Ormanların Kanunsuz Müdahalelerden Korunması şeklindedir.

Seminer başlıklarından anlaşılıyor ki, orman mühendislerinin hukuk konusundaki eksiklikleri bu seminerler aracılığıyla tamamlanmaya çalışılmaktadır. Bunların dışında, Orman Mühendisleri Odası'nın serbest orman mühendislerine yönelik düzenlediği bilirlkişilik seminerlerinde (2005, 2006 ve 2007 yılı seminerleri) Orman Kadastro ve Mülkiyet konularında eğitim verildiği de bilinmektedir.

4.3. Lisans ve Yüksek Lisans Düzeyinde Mevcut Durum

Ormancılık eğitim sistemindeki derslerin ve içeriklerinin amaçlar doğrultusunda işlevselliği, çağdaş ormancılık ve Türkiye koşullarına uygunluğu, uygulamaya ve teoriye katkısı, toplumsal taleplere, sosyal, ekonomik, teknolojik ve çevresel değişimlere cevap vermesi, akreditasyona yardımcı olması, yeni mevzuatın gerektirdiği bilgiyi karşılaması, mezunlarının yeterliliği vb. gibi çok sayıda faktör bu konuda dikkate alınmalıdır.²⁶ Ormancılık hukuku, Ormancılık eğitiminin önemli bir yapı taşıını oluşturmaktadır.

Ormancılık Hukuku kapsamına giren temel konular; orman mülkiyetinin hukuksal temelleri, ormanlar üzerinde işlenen suçlar ve takibi, ormanlardan yararlanma, izin ve irtifak hakları, orman işletmeciliğinin hukuksal esasları, orman kadastro ve orman sınırları dışına çıkartma çalışmalarının yasal temelleri, doğa ve biyolojik çeşitliliği korumanın yasal esasları, çevre hukuku, av ve yaban hayatı hukuku, ulusal ve uluslararası çevre ve ormancılık mevzuatı, doğal kaynaklar hukuku ve toprak hukuku konularıdır. Orman fakültelerinden bu konulardaki bilgi eksikliği ile mezun olan orman mühendisleri çalışma yaşamlarında her zaman bu eksiklikten kaynaklanan zorluklarla karşılaşmaktadırlar. Nitekim ormanların işletilmesi, korunması ve devamlılığında bu bilgilere oldukça fazla ihtiyaç duyulmaktadır.

Türkiye ormanlarının hemen hemen tamamı (% 99,9) devlet ormanıdır. Ülke ormanlarının zaman içerisinde diğer fonksiyonel özelliklerinin ortaya çıkması ve buna bağlı olarak farklı kullanım alanlarına tahsis talepleri, yıllardır sık sık yapılan yasa değişiklikleri ve benzeri sebeplerle ortaya çıkan mülkiyet sorunları bugüne kadar henüz çözümlenememiş olup, ormancılığımızın en önemli sorunlarından birisi durumundadır.²⁷ Bu tür sorunların çözümlenmesinde elbette birincil görev yetkili ve görevli orman mühendislerine düşmektedir. Türkiye'de mevcut orman fakültelerinin ders müfredatları incelenerek, ormancılık hukuku dersinin hangi fakültelerde kaçar kredi ile okutulduğuna tablo1'den bakacak olursa;

²⁶Daşdemir, İ. Türkiye'de Orman Mühendisliği Eğitiminin Yeniden Yapılandırılması Konusunda Bazı Değerlendirmeler, <http://www.foresteconomics.org/dasdemir.pdf>

²⁷ Dokuzuncu Kalkınma Planı (2007-2013) Ormancılık Özel İhtisas Komisyonu Raporu

Tablo1: Orman Fakültelerinde verilen Ormanlık Hukuku dersinin kredileri ve lisansüstü programları

Üniversite-Fakülte / Bağlı bulunduğu Anabilim Dalı	Lisans	Lisans kredisi	Yüksek Lisans	Doktora
İÜ Orman Fakültesi / Ormanlık Hukuku	Var-zorunlu	2+2	Var	Var
KTÜ Orman Fakültesi / Orman Ekonomisi	Var-zorunlu	2+0	---	---
SDÜ Orman Fakültesi / Orman Ekonomisi	Var-zorunlu	2+2	---	---
KSIÜ Orman Fakültesi / Orman Ekonomisi	Var-zorunlu	2+0	---	---
ZKÜ Bartın Orman Fakültesi / Ormanlık Hukuku	Var-zorunlu	2+0	---	---
DÜ Düzce Orman Fak. / Orman Ekonomisi	Var-zorunlu	2+0	---	---
ÇKÜ Çankırı Orman Fak./ Orman Ekonomisi	Var-zorunlu	2+0	---	---
AÇÜ Orman Fakültesi / Orman Ekonomisi	Var-zorunlu	3+0	---	---
KÜ Orman Fakültesi / Orman Müh. Böl.	Var-zorunlu	2+0	---	---

Tablodan görüldüğü üzere, dokuz fakültede de ormanlık hukuku, lisans eğitiminde zorunlu ders olarak okutulmaktadır. Ancak Ormanlık Hukuku lisansüstü eğitimi sadece İstanbul Üniversitesi Orman Fakültesi'nde verilmektedir. Bu konuda, diğer fakültelerde Ormanlık Hukuku Anabilim Dalının henüz tam olarak kurulamamış olması ve nitelikli öğretim elemanı eksikliği önemli birer etkidir.

5. SONUÇ

Türkiye ormancılığındaki sorunlara ve ormancılık eğitim sistemimizdeki olumsuzluklara rağmen, sadece orman mühendisliği bölümdeki dersler, içerikleri ve yetki yasasının²⁸ kapsamı dikkate alındığında; mevcut orman mühendisliği ders programının yeni mevzuatın gerektirdiği bilgiyi yaklaşık %60-70 oranında kapsadığı söylenebilir. Ancak, eğitim ve öğretim sistemindeki bazı aksaklıklar (uygulama eksikliği, fiziki mekân ve araç-gereç yetersizliği, bilgi kompozisyonundaki dengesizlikler, ezbere dayalı eğitim, proje geliştirmeye ve düşünmeye yöneltmeme, işe alımda ve uygulamada bilgiye talep olmaması vb. nedenler) gerekli bilgiyi ve beceriyi tam olarak kazandırmayı engellemektedir.²⁹

Ormanların korunması, geliştirilmesi, yaratılması ve süreklilikleri için yasal dayanakların oldukça iyi bilinmesi gerekir. Ancak bu koşullar sağlandığında mevcut orman kaynaklarının yasal yollarla daha iyi korunumu sağlanabilir.

Geçmişte ve yakın gelecekte yapılan çalışma ve araştırmalar sonucunda orman mühendisliği eğitiminde sosyal içerikli derslerin az olması ve mezunların bu tür derslere ihtiyaç duymasından yola çıkılarak, orman mühendisliği bölümünde sosyal içerikli derslere daha fazla önem verilmesi gerekmektedir. Ormanlık hukuku ve hukukla ilgili diğer derslerin önemi, mezun olunup mesleğe atıldıktan sonra daha iyi anlaşılmaktadır. Böyle olduğunda hukuk konusundaki eksiklerin kapatılması için yoğun çalışma temposu içerisinde birde, ormancılık mevzuatını öğrenme çabası eklenmektedir.

Ormanlık faaliyetlerinin temel objesi ormandır. Bu faaliyetlerin gerektiği gibi yapılabilmesi orman kavramının gerek teknik gerekse hukuki açıdan çok iyi bilinmesine bağlıdır. Bu nedenle Orman Mühendisliği Bölümü Lisans programının elverdiği ölçüde tüm öğrenciler için zorunlu ders olarak "Orman Hukuku" dersi konulmuştur.³⁰ Bütün orman fakültelerinde zorunlu olan bu

²⁸ 5531 Sayılı Orman Mühendisliği, Orman Endüstri Mühendisliği Ve Ağaç İşleri Endüstri Mühendisliği Hakkında Kanun

²⁹ Daşdemir, İ. Türkiye'de Orman Mühendisliği Eğitiminin Yeriden Yapılandırılması Konusunda Bazı değerlendirmeler, <http://www.foresteconomics.org/dasdemir.pdf>

³⁰ Ayanoğlu, S. Orman Hukuku Ders Notları, yayınlanmamış.

dersin içeriği toplum ihtiyaçlarının ormanlar üzerinde yarattığı etkiler doğrultusunda geliştirilmeli ve orman mühendislerinin hukuk düzeyindeki ihtiyaçlarını tatmin edecek kapasitede olması için çaba sarf edilmelidir.

Ormanlık Hukuku dersinden önce, öğrencilere genel hukuk bilgileri verilmeli ardından, orman hukukunun; tanımı, kapsamı, tarihsel gelişimi, bilim dalları arasındaki yeri, niteliği anlatıldıktan sonra ormanın; tanımı, kapsamı, kamu malları arasındaki yeri, ormanlar üzerinde zilyetlik ve tapu sicili ilişkileri, ormanlar üzerinde sınırlı aynı haklar, orman suç ve cezaları, orman suçlarının takibi, orman suçlarından doğan tazminat davaları, kamu kurumlarına ait ormanların hukuki rejimi, özel ormanların hukuki rejimi gibi konuları içerecek şekilde yeniden düzenlenmelidir.

KAYNAKLAR

Adal, E. Hukukun Temel İlkeleri, Legal Yayınları, 2005, İstanbul.

Akıntürk, T., Temel Hukuk, Anadolu Üniversitesi yayınları, no:17, 1994, Eskişehir.

Ayanoğlu, S. Orman Hukuku Ders Notları, yayınlanmamış.

Ayanoğlu, S. Ormanların Kamu Malları Arasındaki Yeri, Orman Tanımı ve Kapsamı, İ.Ü. Orman Fakültesi Dergisi, Seri B Cilt 42 sayı 1-2, 1992.

Bayraktaroğlu, H. Hukuk Ders Kitabı, Fakülteler Matbaası, 1969, İstanbul.

Bilge, N., Hukuk Başlangıcı, Hukukun Temel Kavram ve Kurumları, Turhan Kitabevi, 2000, Ankara.

Çalıştay Sonuç Raporu, 12-13 Nisan 2007 tarihinde İstanbul Üniversitesinde Düzenlenen Orman ve Orman Endüstri Mühendisliği Eğitiminin Yeniden Yapılandırılması isimli rapor

Daşdemir, İ. Devlet Orman İşletmelerinin Yönetmelik ve Örgütsel Boyutlarının Belirlenmesi, T.C Orman Bakanlığı, Doğu Anadolu Ormanlık Araştırma Müdürlüğü, Teknik Rapor no:3 1998, Erzurum.

Daşdemir, İ. Türkiye’de Orman Mühendisliği Eğitiminin Yeniden Yapılandırılması Konusunda Bazı Değerlendirmeler, <http://www.foresteconomics.org/dasdemir.pdf>

Dokuzuncu Kalkınma Planı (2007-2013) Ormanlık Özel İhtisas Komisyonu Raporu, <http://www.orman.istanbul.edu.tr/node/358>.

İ.Ü. Orman Fakültesi Ormanlık Hukuku Anabilim Dalı İsmi Değiştirilmesi Hakkında Gerekçeli Rapor, 2007. İstanbul.

Özden, S., Birben, Ü. Orman İşletmelerinin Yöneticileri Üzerine Bir Araştırma, Gazi Üni. Orman Fakültesi Dergisi, Mayıs 2005 Cilt:5 No:1

Özdönmez, M., İstanbul, T., Akesen, A., Ekizoğlu, A. Ormanlık Politikası, İ.Ü. Yayın no:3968, Orman Fakültesi Yayın No: 435, 1996, İstanbul.

Özkalp, E. Sosyolojiye Giriş, Anadolu Üniversitesi, Eğitim, Sağlık ve Bilimsel Araştırma Vakfı Yayınları No:87, 1995, Eskişehir.

Velidedeoğlu, H. V., Medeni Hukuk, İ.Ü. Yayın No:1419, İ.F.N No: 248 Gün Matbaası, 1969, İstanbul.

12-13 Nisan 2007 tarihinde İstanbul Üniversitesinde Düzenlenen Orman ve Orman Endüstri Mühendisliği Eğitiminin Yeniden Yapılandırılması isimli çalıştay sonuç raporu.

<http://www.orman.istanbul.edu.tr/node/15>